

Eesti Vabariigi Põhiseaduse Assamblee
redaktsioonitoimkonna koosoleku protokoll

Koosolek toimus Toompeal 25. jaanuaril 1992. a.
kell 10.15 - 21.00

- Koosolekust võtsid osa:
- L. Hänni
 - P. Kask
 - T. Käbin
 - L. Vahtre
 - K. Jürgenson
 - I. Hallaste
 - V. Rumessen
- Eksperdid:
- E. Markvart
 - E. Truuväli
 - J. Põld
 - R. Lang
 - M. Rask

Hänni: poliitilist küsimust me otsustada ei saa, st. kas kodanikud või mittekodanikud kuuluvad erakondadesse. Siia kirjutatakse alternatiiv.

§ 21, § 40 registreerimine: on see vajalik või ei?

Põld: välistada ei suuda muulaste kuulumist mujal registreeritud erakonda.

Rumessen: ainult kodanikud saavad osa poliitilisest tegevusest.

Hänni: Eestis registreeritud erakondadesse võivad kuuluda ainult Eesti kodanikud. Sellest lausest tuleb välja, et mittekodanikud koonduvad mitteregistreeritud erakondadesse ja tegutsevad.

Hallaste: Eestis tegutsevatesse erakondadesse võivad kuuluda ainult Eesti kodanikud.

Põld: kuidas tõlgendada sõna "tegutsema"?

Kask: "Eesti erakondadesse võivad kuuluda..." Kas see on liiga umbmäärane?

Lang: Eesti erakondadesse ei tohi kuuluda välismaa kodanikud.

Põld: seadus võib sätestada erakondade registreerimise nõuded, avalikustada enda olemasolu.

§ 40 lg 2.

Põld: § 22 As. tekst:

Igaühel on õigus tegeleda ettevõtlusega ning koonduda tulunduslikesse ettevõtetesse, ühingutesse ja liitudesse. Seadus võib sätestada selle õiguse kasutamise tingimused ja korra.

§ 24 - § 19 Põllul

Igaühel on õigus perekonna ja eraelu puutumatusel.

§ 25 - § 20 Põllul

Ei kujuta ette, kuidas saab riik abielu kaitsta.

Vahtre: kas me väärtustame abielu või mitte?

Rask: selle lause taha on riik pugunud, et sekkuda perekonda.

Markvart: ühisomandi kallale kippumine on praegu ohus. Selline säte takistaks seda.

Lang: § 25 on riigikeskne mõtlemisviis, millest soovime lahti saada.

Hänni: antud sättel tuleb näha ideoloogilist, mitte õiguslikku sisu. Perekonda tuleb väärtustada.

Käbin: perekonnal on õigus riigi kaitsele - aktsepteeriti.

Põld: abikaasad on võrdõiguslikud, mitte aga vanemad.

Lg 3 . Laste kasvatamine ja nendele hariduse andmine on vanemate kohus. Seadus sätestab laste kaitse.

§ 35 As - § 21 Põllul.

Igaühel on õigus riigi abile vanaduse, töövõimetuse ja toitja kaotuse korral. Abi liigid, ulatuse ning saamise tingimused sätestab seadus.

Üks lõige juurde haiguse kohta.

§ 30 Põld - 26 Assamblee.

"Tasuta" asemel "õppemaksuta"

lg 2 Hariduse kättesaadavuse kindlustamiseks peab riik ja kohalikud omavalitsused ülal vajalikul arvul õppeasutusi. Seaduse alusel võib avada ja pidada ka erakoole ja muid õppeasutusi.

Vahtre: seaduse alusel võib avada ja pidada ka muid õppeasutusi, sealhulgas erakoole.

Põld: rahvusvähemuste õppeasutuste õppekeele valib õppeasutus. Seadus võib sätestada õppeained, mida rahvusvähemuste õppeasutustes õpetatakse eesti keeles.

Kask: ei saa sundida õppima mõnda ainet.

Hänni: läheb alternatiivina.

§ 27

Põld: riigi kaitse all on ilmselt liige. Teadus ja kunst ning nende õpetused on vabad. Ülikooli ja teadusasutused on autonoomsed seaduses sätestatud piires.

§ 28 - 41 Põllul.

Vahtre: "taastada" halb, sest mõni eestimaalane võib vahetada oma rahvust ja sugu üle kolme päeva.

§ 29 - 43 Põllul

Põld: asjaajamise keel ja pöördumise keel kaks eri asja.

Vahtre: Teine lause on keeleseaduse asi.

§ 44 Riigiasutuste ja kohalike omavalitsuste omavahelise suhtlemise keeleks on eesti keel. Võõrkeele, sealhulgas rahvusvähemuse keele kasutamise riigiasutustes ning kohtu- ja kohtueelsetes menetlustes sätestab seadus.

§ 43 Vahtre: jätaks muulaste osa välja.

§ 31

Ühes §-s sees kolm asja, mida ei saa kokku viia. Nendel erinevad kitsendused. Sellest tuleb teha kaks paragrahvi.

Põllu § 27

Igaühel on õigus Eestis vabalt liikuda ja elukohta valida. Neid õigusi võib seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata loodusõnnetuse ja katastroofi korral, nakkushaiguse leviku tõkestamiseks, looduskeskkonna või piirire iimi kaitseks, alaealiste või vaimuhaigete järelevalvetuse ärahoidmiseks ja kriminaalasja menetluse tagamiseks.

P. 26 Igaühel on õigus lahkuda Eestist. Seda õigust võib seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata kriminaalasja menetluse tagamiseks ja süüdimõistva kohtuotsuse täitmiseks.

Lg. 3 Igal eestlasel on õigus asuda Eestisse.

Lg. 2 Ühtki Eesti kodanikku ei tohi välja anda välisriigile.

§ 32 - § 22 Põllul

§ 22 lg 1 teine lause

Seadus võib sätestada selle õiguse kasutamise tingimused ja korra.

§ 36 lg 2 Igaüks on kohustatud hüvitama tema poolt looduskeskkonnale tekitatud kahju. Hüvitamise korra sätestab seadus.

§ 37

Põld: Võib tekkida kaksipidi mõistmist. Annab võimaluse teisitimõtlejaid kimbutada.

kohus - moraalne kategooria

kohustus - juriidiline kategooria

Hänni: Kas lahendus oleks kui jätaks välja "riigile ja ta"?

Põld: Nõus.

Lang: "ning kaitsta Eesti iseseisvust" - siin tekib probleeme Euroopa Ühendusse astumisega kunagi tulevikus. Annab alust demagoogiaks.

Vahtre: Kas sõna "vabadus" oleks parem?

Põlda: Las olla.

Lg 2

Väga mitmeti mõistetav.

Kui ükski muu abinõu ei ole võimalik.

Igal Eesti kodanikul on õigus osutada vastupanu Eesti põhiseadusliku korra vägivaldsele muutmisele kui ükski muu abinõu pole võimalik.

§ 43

Natuke ohtlik paragrahv. Me ei tea, mis sellest võib tuleneda. Keegi välismaine omandaja võib osta üles maad ja kogu Eesti maa.

Jätaks välja.

§ 44 läks "Riigikaitse" peatükki.

§ 8 lg 1 teine lause

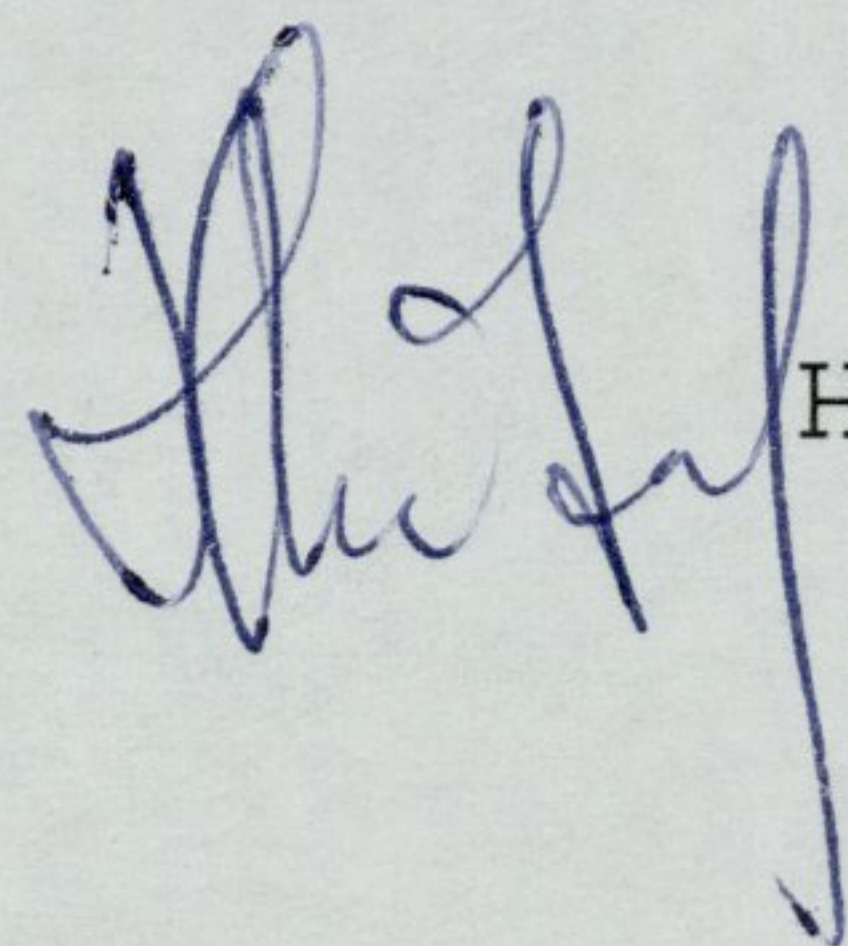
Igaüks võib oma kohtuasja läbivaatamisel nõuda mistahes asjasse puutuva seaduse või muu õigusakti põhiseaduse vastaseks tunnistamist.

§ 17 lg 4

Kohtuotsus kuulutatakse avalikult, v.a. kui alaealiste, abielupoolte või kannatanu huvid nõuavad teisiti.

Vahtre: Peatükkide järjekord.

Protokollija

H. Sibul